

ÜNİTE 5: SUYLA İLİŞKİLİ AFET BİLİNCİ VE MÜDAHALE İÇİN EĞİTİMCİ DESTEĞİ

EĞİTİM MODÜLÜ 30: Suyla ilişkili Afet
Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma
Becerileri

Yazar: EVA93 / VETREADY Proje Ortaklığı

Proje Numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak, burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) görüşlerini yansıtmayabilir. Avrupa Birliği veya hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulamaz.

Eğitimci Rehberliği Genel Bakışı

Bu Eğitimci Destek Dosyası, 30 numaralı «Su Kaynaklı Afet Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri» eğitim modülüne eşlik etmek üzere tasarlanmış olup, etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için özelleştirilmiş metodolojik ve didaktik rehberlik sunmaktadır.

Eğitimcilere şu konularda yardımcı olmayı amaçlar:

- Ünite içinde bu modülün özgün pedagojik hedeflerini anlamak
- Mesleki Eğitim (VET), Yetişkin Mesleki Eğitimi (CVET) ve diaspora öğrencilerini dahil etmek için uygun öğretim stratejileri ve araçlarını uygulamak
- Temel aktiviteleri güvenle yönetmek, öğrencilerde derin düşünmeyi teşvik etmek ve bilginin kalıcılığını desteklemek
- Eğitimi farklı formatlara (yüz yüze, çevrimiçi, karma) ve çeşitli öğrenci ihtiyaçlarına uyarlamak

Not: Bu modül ve ilişkili sınavın tamamlanması, eğitimcinin mesleki gelişimine katkıda bulunur ve sertifikasyon ile sonuçlanabilir.

Bu Eğitim Modülünün Öğrenme İçeriği

1. Eğitim Modülünün Amacı
2. Eğitim Modülünün Öğrenme Çıktıları
3. Giriş: Su Kaynaklı Afet Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri Nedir?
4. Temel Kavramlar ve Terminoloji
5. Önemin Anlaşılması
6. Bu Eğitim Modülü Neden Önemli?
7. Su Kaynaklı Afet Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri Bağlamında Doğal Afetler
8. Seller
9. Fırtınalar
10. Aşırı Sıcak ve Sıcak Dalgaları
11. Su Kaynaklı Afet Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri Bağlamında Teknolojik ve Endüstriyel Afetler
12. Kimyasal kazalar
13. Hidroteknik yapıların arızaları
14. Yer üstü veya su altı güç hatlarına hasar
15. Su Kaynaklı Afet Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri Bağlamında Biyolojik ve Sağlıkla İlgili Afetler
16. Su kaynaklı hastalıklar
17. Islak Ortam Cilt Enfeksiyonları
18. Denizanası Sokmaları
19. İlham Veren Eylemler ve Rol Modeller
20. Keşfedilecek Daha Fazlası

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 1: Risk Haritalama ve Hızlı Tepki Tatbikatı

Bu yöntem, öğrencilerin sel, kimyasal sızıntı veya fırtına gibi su kaynaklı afet senaryolarında tehlikeleri hızla tanımlamalarına yardımcı olur. Görsel-uzamsal farkındalık geliştirir; bu, güvenli kaçış yollarına karar verirken (yukarı tırmanma, rüzgâr yönünde ilerleme, güçlü akıntılardan uzaklaşma gibi) hayati önem taşır. Ayrıca, zaman baskısı altında karar verme pratiği yaparken aktif katılım ve takım çalışmasını teşvik eder.

Uygulama Örneği:

Su kaynakları yakınındaki kimyasal kazalara ilişkin slaytların işlenmesinin ardından, eğitmen bir nehir, yakındaki bir fabrika ve çevreleyen araziye içeren basit bir harita sunar. Öğrenciler gruplar halinde, yukarı yönlü rotaları seçmek veya köprülerden kaçınmak gibi güvenli ve güvensiz kaçış yönlerini işaretler. Eğitmen daha sonra bir dakikalık hızlı tepki tatbikatı yapar ve her gruptan seçtikleri kaçış rotasını sunmalarını ve gerekçelendirmelerini ister. Bu aktivite, gerçek hayatta kalma durumlarında acil karar vermeyi simüle eder ve anında mantıklı hareket etmenin önemini pekiştirir.

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 2: Hayatta Kalma Teknikleri ile Etkileşimli Demonstrasyon

Bu yöntem, öğrencilerin hayatta kalma stratejilerini görsel ve pratik şekilde deneyimlemelerine yardımcı olarak soyut riskleri somutlaştırır. Su kaynaklı tehlikelerde (sıcak çarpması belirtilerini tanıma, denizanası sokmalarını yönetme veya sel suyundaki elektrik risklerini anlama gibi) gözlem ve anlık tepki kritik olduğundan özellikle etkilidir. Öğrenciler sadece dinlemek yerine demonstrasyonları izleyerek bilgileri daha kalıcı öğrenir ve harekete geçme konusunda özgüven kazanır.

Uygulama Örneği:

Denizanası sokmalarıyla ilgili slaytlar işlendikten sonra, eğitimci tatlı su ve deniz suyuyla yıkamanın farkını, kısa video klipler veya etiketli kaplarla basit prop'lar kullanarak gösterir. Öğrencilerden neden sadece deniz suyu kullanılması gerektiğini ve bu gibi durumlarda nelerden kaçınılması gerektiğini açıklamaları istenir. Benzer şekilde, sellerdeki elektrik tehlikeleri için eğitimci kısa bir animasyon gösterebilir veya "penguen yürüyüşü" topuk-parmak yöntemiyle tehlike bölgesinden ayrılmayı rol canlandırmasıyla sergileyebilir. Bu etkileşimli unsurlar, kritik hayatta kalma bilgisini, öğrencilerin baskı altında hatırlayıp uygulayabileceği pratik eylemlere dönüştürür.

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 3: Yönlendirilmiş Hikâye Analizi ve Hayatta Kalan Deneyimlerini Yansıtma

Bu yöntem, öğrencilerin gerçek veya simüle edilmiş hayatta kalma deneyimleriyle duygusal ve eleştirel bir bağ kurmalarına yardımcı olur. Gerçek hayatta kalan hikayelerini veya kısa kurgusal senaryoları analiz ederek öğrenciler, yalnızca yapılan eylemler üzerine değil, aynı zamanda bunların arkasındaki mantık, duygular ve hatalar üzerine düşünmeye teşvik edilir. Bu yöntem, karar verme becerilerini güçlendirir, empati kurmayı geliştirir ve su kenarında tek başına hayatta kalmada zihniyetin önemini vurgular.

Uygulama Örneği:

Denizde 438 gün hayatta kalan José Salvador Alvarenga'nın ilham verici hikayesi sunulduktan sonra, eğitimci öğrencilerden eğitim modülündeki hangi hayatta kalma stratejilerinin onun eylemlerinde görülebildiğini belirlemelerini ister. Öğrenciler daha sonra şu soruları tartışır: "Hangi karar onun hayatta kalma şansını en çok artırdı?" "Onun yerinde siz olsaydınız nasıl farklı tepki verirdiniz?" Aynı yaklaşım, modüldeki "Dur ve Düşün" senaryolarına da uygulanabilir. Burada öğrenciler, ilk içgüdülerini en iyi hayatta kalma uygulamalarıyla adım adım karşılaştırmaları için yönlendirilir. Bu aktivite hem bilgiyi hem de öz farkındalığı güçlendirerek hayatta kalma derslerini daha kalıcı ve kişisel olarak anlamlı hale getirir.

Geliştirici İpuçları

- Bu modülde öğrenci katılımını sağlamak için eğitimciler, gerçek hayattan ve ilişkilendirilebilir örneklerle başlamalıdır. Yerel veya Avrupa bağlamından seller, sıcak dalgaları veya kıyı fırtınaları gibi kısa ve görsel vakaların kullanılması, konuyu daha somut ve akılda kalıcı hale getirir. Bu, farklı afet deneyimlerine sahip bölgelerden gelen diaspora öğrencileri için özellikle önemlidir.
- Afetle ilgili senaryolar tartışılırken psikolojik olarak güvenli bir ortam yaratmak çok önemlidir. "Neden daha erken tepki vermediler?" gibi geçmiş davranışları yargılayıcı sorular yerine, eğitimciler "Siz olsaydınız ne yapardınız?" veya "Ö anda hangi seçenekler mevcuttu?" gibi açık uçlu sorularla rehberlik etmelidir. Bu yaklaşım, tartışmaları açık, destekleyici ve suçlayıcı olmayan bir şekilde sürdürür.
- Son olarak, mantık ve empati arasında bir denge korunmalıdır. Risk haritaları ve karar ağaçları gibi analitik araçlar, "Sizce bu noktada kişi nasıl hissetmiş olabilir?" gibi duygusal kontrol sorularıyla birleştirilebilir. Bu ikili yaklaşım, yapılandırılmış problem çözme tercih eden yetişkin CVET öğrencilerini desteklerken, VET öğrencilerini de duygusal olarak dahil ederek daha bütünsel ve kapsayıcı bir öğrenme deneyimi yaratır.

Adaptasyon Stratejileri

Yüz Yüze Eğitim Uyarlaması:

Hayatta kalma uygulama istasyonları kurularak düzenlenebilir. Öğrenciler, basit bir arazi haritası kullanarak sel sularından kaçış, denizanası sokmasını deniz suyuyla durulama veya "penguen yürüyüşü" tekniğiyle elektrik riskli sel bölgesinden güvenli çıkış gibi görevler arasında dönüşümlü çalışır. Küçük gruplar halinde önceliklerini tartışır ve hayatta kalma mantıklarını sunar. Eğitimci geri bildirim verir, güvenli tepkileri açıklar ve su kaynaklı acil durumlarda hızlı ancak sakın eylemin önemini vurgular. Bu aktiviteleri desteklemek için basit haritalar, basılı hayatta kalma görev kartları, su şişeleri, bezler ve gerçek senaryoları simüle etmek için kullanılabilecek ipler, çubuklar gibi temel malzemeler kullanılır.

Çevrimiçi Eğitim Uyarlaması:

Öğrenciler, güçlü akıntılarda sırtüstü güvenle yüzme veya temel ağızdan sıvı tedavisi hazırlama gibi hayatta kalma eylemlerini gösteren kısa videolar izler. Her videodan sonra, benzer bir durumda ne yapacaklarını tartışmak üzere küçük gruplara ayrılır. Gruplar daha sonra genel tartışmaya döner ve eğitimci stratejileri karşılaştırarak en iyi uygulamaları vurgular. Çevrimiçi iş birliği, Zoom grup odaları, Padlet veya Miro gibi paylaşılan beyaz tahtalar ve kolektif not alma ile liste oluşturmak için Google Docs gibi dijital araçlarla desteklenir. Bu araçlar, tamamen sanal ortamda bile pratik problem çözme simülasyonunu mümkün kılar.

Karma (Harmanlanmış) Eğitim Uyarlaması:

Çevrimiçi ve sınıf içi katılımcılardan oluşan karma ekipler oluşturularak her iki yaklaşım birleştirilir. Her ekibe, bir göl yakınında sıcak çarpması belirtilerini yönetme veya ani bir kimyasal sızıntıya müdahale etme gibi bir hayatta kalma mücadelesi verilir. Sınıf içi öğrenciler soğutma teknikleri, geçici gölgelik yapımı veya su filtreleme gibi pratik eylemleri gösterirken, çevrimiçi öğrenciler gerçek zamanlı rehberlik, düzeltmeler veya iyileştirme önerileri sunar. Ekipler daha sonra çözümlerini birlikte sunarak öğrenme ortamından bağımsız eşit katılım sağlanır. Karma oturumlar için araç ve malzemeler arasında dizüstü bilgisayar, canlı yayın için video kamera veya cep telefonu, basılı hayatta kalma senaryoları, demonstrasyon için temel ilk yardım malzemeleri, çevrimiçi öğrenciler için Zoom grup odaları ve ekip çözümlerini belgelemek için Padlet veya Google Docs gibi iş birliği platformları bulunur.

Bu Modülde Ele Alınan Temel ESCO Becerileri

Hedeflenen ESCO beceri kategorisi:T2.1: Öngörülemeyen durumlarda problem çözme ve karar verme Geliştirilen temel beceriler: Bağımsız problem çözme, Acil durumlarda inisiyatif alma, Baskı altında hızlı kararlar alma.

Bağımsız problem çözme

Sel, kimyasal sızıntılar ve aşırı sıcakla ilgili "Dur ve Düşün" slaytlarında uygulanmıştır; burada öğrencilere ani hayatta kalma ikilemleri sunulur.

Eğitimciler bu beceriyi şu yollarla vurgular:

Öğrencilerden olası hayatta kalma eylemlerini listelemelerini ve bunları en etkiliden en az etkiliye sıralamalarını istemek,

Öğrencilerin seçtikleri eylemleri hayatta kalma mantığıyla gerekçelendirdiği grup tartışmalarını kolaylaştırarak yüksek riskli bağlamlarda bağımsız problem çözme becerisini pekiştirmek.

Acil durumlarda inisiyatif alma

Denizanası sokmaları, su kaynaklı hastalıklar ve ıslak ortam enfeksiyonları bölümlerinde uygulanmıştır; burada öğrenciler profesyonel yardım ulaşmadan önce acil müdahale önermelidir. Eğitimciler bu beceriyi şu yollarla vurgular:

Öğrencilerin erken belirtileri tanımladığı ve hızlı öz bakım stratejileri önerdiği (deniz suyuyla yıkama, ağızdan sıvı tedavisi hazırlama vb.) rol canlandırma veya senaryo tartışmalarını yönlendirerek, Tereddüt etmeden harekete geçmenin önemini vurgulayarak; hızlı ve proaktif önlemlerin hayatta kalma şansını artırdığı gerçeğini pekiştirerek.

Baskı altında hızlı kararlar alma

Şimşekli fırtınalar ve sel sularındaki elektrik tehlikeleri sırasında uygulanır; hayatta kalma, tehlikenin anında fark edilmesine ve tepki verilmesine bağlıdır. Eğitimciler bu beceriyi şu yolla vurgular:

Doğru hayatta kalma eylemlerini gösterme (elektrikli sudan çıkmak için "penguen yürüyüşü" veya yıldırım çarpması sırasında çömelme gibi) ve öğrencilerden senaryoya anında tepki vermelerini isteme. Öğrencileri içgüdüsel seçimleri ile en iyi uygulamaları karşılaştırmaya teşvik etmek, stres altında hızlı düşünme ve hareket etme becerisini güçlendirir.

Değerlendirme Desteği – Öğrenci Gelişimi Nasıl Kontrol Edilir

Bu eğitim modülünün sonunda, öğrenciler oturumda işlenen temel kavramları anlama düzeylerini ölçmek için tasarlanmış **10 soruluk çoktan seçmeli bir sınavı** tamamlarlar.

Ek değerlendirme stratejileri:

- 1. Baskı altında karar tatbikatı:** Öğrencilere, sel sularında elektrik telleri fark etmek veya yüzerken fırtınaya yakalanmak gibi zaman sınırlı bir hayatta kalma senaryosu verilir. Yanıtlarını belirlemek ve nedenini açıklamak için altmış saniyeleri vardır. Bu strateji, öğrencilerin hayatta kalma bilgisini simüle edilmiş stres altında ne kadar hızlı ve mantıklı uyguladığını ortaya koyarak gerçek acil durumların öngörülemezliğini yansıtır.
- 2. Kaynak önceliklendirme egzersizi:** Öğrencilere bir göl kıyısında bulunan nesnelerin listesi (plastik şişe, bez, sopa, ıslak ayakkabılar, olta ipi gibi) verilir. Hangi üç nesneyi önce kullanacaklarını seçmeleri ve nasıl kullanacaklarını açıklamaları istenir. Bu değerlendirme, öğrencilerin bilgiyi yaratıcı problem çözme becerisine dönüştürme yeteneğini vurgulayarak, sınırlı kaynaklarla hayatta kalma mantığının nasıl uyarlanabileceğini gösterir.

Ek Arka Plan Materyalleri

1. Gard - Soğuk Suda Hayatta Kalma Şansını En Üst Düzeye Çıkarma

<https://gard.no/insights/maximising-the-chances-of-survival-in-cold-water/>

Soğuk suya dalmayla ilgili kanıta dayalı hayatta kalma stratejileri sunan, vücut tepkileri, koruyucu giysiler ve karar verme rehberliğini içeren açık erişimli bir makale.

2. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) – Su, Sanitasyon ve Hijyen (WASH)

https://www.who.int/health-topics/water-sanitation-and-hygiene-wash#tab=tab_1

Hayatta kalma eğitimi sırasında su kaynaklı hastalıkları önlemek için eğitimcilere güçlü bir alt yapı sunan; güvenli su, hijyen ve sanitasyon uygulamalarına ilişkin pratik rehberlik.

3. Avustralya Afet Dirençlilik Bilgi Merkezi

<https://knowledge.aidr.org.au/about/>

Avustralya Afet Direnci Enstitüsü tarafından geliştirilen kapsamlı afet direnci eğitim materyalleri, vaka çalışmaları ve en iyi uygulamaları sağlayan açık erişimli bir platform.

Kaynakça

- *About the knowledge Hub.* (n.d.). <https://knowledge.aidr.org.au/about/>
- *Inclusive education for VET.* (2025, June 26). CEDEFOP. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/timeline-vet-policies-europe/search/40022>
- *Maximising the chances of survival in cold water.* (2024, August 12). Gard. <https://gard.no/insights/maximising-the-chances-of-survival-in-cold-water/>
- *Pedagogy in Education: Guide To Frameworks & Teaching Methods for 2025.* (n.d.). <https://research.com/education/pedagogy-in-education>
- *Skills & competences.* (n.d.). European Skills, Competences, Qualifications and Occupations (ESCO). https://esco.ec.europa.eu/en/classification/skill_main
- *World Health Organization: WHO.* (2019, November 7). Water, sanitation and hygiene (WASH). https://www.who.int/health-topics/water-sanitation-and-hygiene-wash#tab=tab_1

ORTAKLIK

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

VET-READY ile kolaylıkla öğrenin

Ünite 5: SUYLA İLİŞKİLİ AFET BİLİNCİ VE MÜDAHALE

Eğitim Modülü 30: Suyula İlişkili Afet Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri

Bizi Takip Edin

<https://vetready.eu/>